

Turvasuunnitelma VAK- kuljetuksissa

Turvasuunnitelma VAK-kuljetuksissa

Tämä on turvasuunnitelmamalli yrityksille, jotka toimivat Vaarallisten aineiden kuljetusten parissa. Mallissa on huomioitu vaarallisten aineiden kuljetusten (VAK) säädöksen uusi luku 1.10.

Malli on tehty auttamaan yrityksiä turvasuunnitelman laatimisessa. Yritys voi itse muuttaa ja täydentää turvasuunnitelmaa tarpeisiinsa, yrityskulttuuriinsa ja erityispiirteisiinsä soveltuvaksi.

TURVASUUNNITELMA VAK –KULJETUKSISSA - SISÄLTÖ

1	YRITYKSEN TURVAORGANISAATIO	5
2	KULJETETTAVAT VAARALLISET AINEET	6
3	RISKIEN ARVIOINTI	8
3.1	NYKYTILAN KARTOITUS	8
3.2	KULJETUSKETJUN RISKIPISTEIDEN MÄÄRITTÄMINEN.....	8
	<i>Riskin vakavuus</i>	9
	<i>Riskin todennäköisyys</i>	9
	<i>Vakavuuden arviointi</i>	9
4	TOIMINTAOHJELMA TURVARISKIEN HALLINTAAN	10
4.1	RISKIN SUURUUDEN ARVIOINTI	10
5	TURVAKOULUTUS	11
5.1	TURVAKOULUTUKSEN SISÄLTÖ	12
6	MUU KOULUTUS	13
7	HENKILÖSTÖASIAT	14
7.1	HENKILÖKUNNAN PALKKAAMINEN	14
7.2	TYÖSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN	14
8	OSTOTOIMINNAN PERIAATTEET ALIHANKINNASSA	15
9	KULJETUSKALUSTO JA TURVALLISUUSLAITTEET	16
10	OPERATIIVINEN TOIMINTA	17
10.1	REITTIEN VALINTA	17
10.2	LIIKENTEEN OHJAUS	17
10.3	LIIKKEELLELÄHTÖ	17
10.4	TILAPÄINEN SÄILYTYS	17
10.5	LASTAUS	18
10.6	KULJETTAMINEN	18
10.7	TAUKOJEN PITÄMINEN.....	18
10.8	KORJAUS- JA HUOLTOTOIMINNAT KULJETUKSEN AIKANA	18
10.9	PURKAMINEN	18
11	TOIMINTA UHKATILANTEISSA	19
11.1	ILKIVALTA.....	19
11.2	VARKAUS	19
11.3	RYÖSTÖ / KAAPPAUS	19
11.4	POMMIUHKAUS	19
11.5	LIIKENNEONNETTOMUUDET	19
11.6	VAARALLISTEN AINEIDEN ONNETTOMUUDET	19
12	KULJETUSTEN TIETOTURVA	20
12.1	TIETOJÄRJESTELMÄN SUOJAUS	20
12.2	ASIAKIRJOJEN SÄILYTYS, ARKISTOINTI JA HÄVITTÄMINEN	20
12.3	KULJETUSTIETOJEN LUOTTAMUKSELLISUUS	20

13	TURVASUUNNITELMAN YLLÄPITÄMINEN	21
13.1	ARVIOINTI JA TESTAUS	21
13.2	TARKASTUKSET.....	21
13.3	TURVASUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN.....	21
13.4	TURVASUUNNITELMAN JAKELU.....	21
14	MUUT YRITYKSEN TURVA-ASIAT	22
14.1	TURVAUHASTA TIEDOTTAMINEN JA YHTEISTYÖ.....	22
14.2	TIEDOTTAMINEN VAARA- JA ONNETTOMUUSTILANTEISSA.....	22

1 YRITYKSEN TURVAORGANISAATIO

Toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu yrityksen turvallisuuteen kuuluvista asioista. Hän vastaa myös, että turvasuunnitelma on laadittu, päivitetty ja sitä yllä pidetään. Toimitusjohtajalla on vastuu siitä, että suunnitelman laatimiseen, päivittämiseen ja toteuttamiseen on varattu riittävät resurssit.

Turva-asioista vastaava henkilö: yrityksessä on määritetty vastuu ja valtuus henkilölle, joka vastaa yrityksen turva-asioista. Hänen vastuulleen kuuluu myös turvasuunnitelman laadinta, ylläpito ja päivitys. Vastuu voi olla määritettynä toimitusjohtajalle tai yrityksen työntekijälle, mutta sitä ei voida ostaa palveluna.

Turvasuunnitelman laatija: turvasuunnitelman tekeminen voidaan ostaa myös yrityksen ulkopuolelta.

Turvallisuusneuvonantaja: yrityksessä, joka kuljettaa vaarallisia aineita, tulee olla turvallisuusneuvonantaja nimettynä. Vastuut ja tehtävät ovat VAK -lainsäädännössä.

Operatiivisesta toiminnasta vastaava päällikkö: vastaa turva-asioiden toteuttamisesta omalla vastuualueellaan.

Työnjohto: vastaa turva-asioiden valvonnasta ja toteuttamisesta alaistensa tehtävissä.

Työntekijät, autonkuljettajat ja terminaalityöntekijät: vastaavat, että heille asetetut lainvaatimukset toteutuvat ja että annettuja ohjeita noudatetaan. Vaarallisten aineiden kuljettajalta vaaditaan ADR-ajolupa.

Yritys on määritellyt turva-asioista vastaaville henkilöille ammattitaito- ja pätevyysvaatimukset siltä osin kun niitä ei ole lainsäädännöllä määritetty.

Yrityksen turva-organisaatio		
Nimike	Nimi	Vastuualue
esim. toimitusjohtaja	N.N.	kokonaisvastuu yrityksen turvallisuuteen kuuluvista asioista

2 KULJETETTAVAT VAARALLISET AINEET

Alla olevassa taulukossa on lista suuren riskin vaarallisista aineista. Kuljetettaessa vähintään taulukossa esitettyjä määriä vaarallisia aineita, yritykseltä edellytetään turvasuunnitelma sekä toimenpiteet kuljetusvälineen ja sen rahdin turvaamiseksi.

Luokka	Vaarallisuusluokka	Aine tai esine	Määrä		
			Säiliö (l)	Irtotavara (kg)	Kollit (kg)
1	1.1	Räjähteet	a	a	0
	1.2	Räjähteet	a	a	0
	1.3	Yhteensopivuusryhmän C räjähteet	a	a	0
	1.5	Räjähteet	0	a	0
2		Palavat kaasut (luokituskoodit, joissa on vain kirjain F)	3000	a	b
		Myrkylliset kaasut (luokituskoodit, joissa ovat kirjaimet T, TF, TC, TO, TFC tai TOC) lukuun ottamatta aerosoleja	0	a	0
3		Pakkausryhmien I ja II palavat nesteet	3000	a	b
		Flegmatoidut nestemäiset räjähdysaineet	a	a	0
4.1		Flegmatoidut räjähdysaineet	a	a	0
4.2		Pakkausryhmän I aineet	3000	a	b
4.3		Pakkausryhmän I aineet	3000	a	b
5.1		Pakkausryhmän I hapettavat nesteet	3000	a	b
		Perkloraatit, ammoniumnitraatti ja ammoniumnitraattipohjaiset lannoitteet	3000	3000	b
6.1		Pakkausryhmän I myrkylliset aineet	0	a	0
6.2		Kategorian A tartuntavaaralliset aineet	a	a	0
7		Radioaktiiviset aineet	3000 A ₁ (erityismuoto) tai 3000 A ₂ B(U)-, B(M)- tai C-tyyppin kolloideissa		
8		Pakkausryhmän I syövyttävät aineet	3000	^a	^b
^a Ei sovellettavissa. ^b Ainemäärästä riippumatta kohdan 1.10.3 määräyksiä ei sovelleta.					

3 RISKIEN ARVIOINTI

Vaarallisten aineiden käsittelyyn, kuljetuksiin ja varastointiin liittyvien turvariskien kartoitus voidaan tehdä monella tapaa. Seuraavissa kappaleissa on esitelty yksi esimerkki riskien arvioinnista.

3.1 Nykytilan kartoitus

Riskien arvioinnin keskeinen osa on yrityksen toimintaympäristön ja -tapojen tunteminen. Nykytilan kartoitus palvelee riskien arvioinnin muita vaiheita. Nykytilan kartoitukseen kuuluu seuraavat vaiheet:

- kuljetusketjun selvittäminen
- osatekijöiden määrittäminen
- kuljetuksen eteneminen
- osallisena olevien henkilöiden määrittäminen
- nykyiset turvatoimet

Kuljetusketjuun kuuluu eri vaiheita. Vaiheet voivat olla esimerkiksi seuraavia:

- sopimuksen laatiminen
- kuljetuksen tilaaminen
- ajojärjestely
- lastaus
- kuljettaminen
- purkaminen
- mahdollinen tilapäinen säilyttäminen sekä
- laskutus

Kuljetus voi koostua yhdestä tai useammasta osatekijästä. Kartoitukseen kuuluu myös mahdollisesti tapahtuneiden turvauhkien kartoittaminen.

3.2 Kuljetusketjun riskipisteiden määrittäminen

Lähtötilanteena riskien arvioinnissa on kuljetettava vaarallinen aine sekä sen aiheuttama mahdollinen vahinko ihmisille, ympäristölle, omaisuudelle tai yhteiskunnalle. Riskin arvioinnissa otetaan huomioon myös terrorismin uhka Suomessa: onko se mahdollista ja missä laajuudessa.

Riskipiste on kuljetusketjun paikka, jossa vaara on suurin eli uhkan toteutumiselle on suurin todennäköisyys. Riskipisteiden selvittämiseen kuuluu uhkien toteutumismahdollisuuksien selvittäminen kuljetusketjun eri vaiheissa. Riskin arvioinnissa tarkastellaan erilaisia uhkatilanteita, joita voivat olla mm.:

- ilkivalta
- varkaus
- ryöstö tai muu vastaava tapahtuma.

Riskin vakavuus

Riskin arviointi voi perustua joko omaan arviointiin tai sen voi toteuttaa laskennallisesti. Alla olevassa taulukossa on esitetty yksi esimerkki riskin vakavuuden laskennallisesta arviointias- teikosta. Yritys voi itse määrittellä **vakavuuden suuruuden** omalla asteikollaan.

Todennäköisyys	Vakavuuden arviointi				
	haitta	ilkivalta	rikos	vakava rikos , ympäristö omaisuus	vakava vaara ihmiset
Epätodennäköinen	1	2	3	4	5
Mahdollinen	2	4	6	8	10
Todennäköinen	3	6	9	12	15

Riskin todennäköisyys

Todennäköisyyden arviointi voidaan toteuttaa itse määritellyllä asteikolla. Esimerkiksi:

- 1 = Epätodennäköinen
- 2 = Mahdollinen
- 3 = Todennäköinen

Vakavuuden arviointi

Vakavuuden arviointi voidaan tehdä arvioimalla uhkan aiheuttaman vaaraan suuruus.

- haitta
- ilkivalta
- rikos
- vakava rikos
- vakava vaara ihmiselle tai ympäristölle tai omaisuudelle

Yritys voi itse määrittellä vakavuuden suuruuden omalla asteikollaan.

4 TOIMINTAOHJELMA TURVARISKIEN HALLINTAAN

Riskien arvioinnin jälkeen yritys määrittää toimintaohjelmansa todettujen riskien pienentämiseksi tai poistamiseksi. Seuraavassa on esitelty yksi esimerkki toimintaohjelman sisällöstä. Toimintaohjelman laajuus on riippuvainen kuljetettavasta tavarasta sekä todetuista riskeistä.

4.1 Riskin suuruuden arviointi

Riskin suuruus lasketaan todennäköisyyden ja vaaran suuruuden tulona. Tällöin laskennallinen arvo antaa riskin suuruuden. Alla on esitetty yksi esimerkki riskin arviointiasteikosta:

- 0 - 2 = vähäinen riski
- yli 3 - 5 = siedettävä riski
- yli 6 - 8 = kohtalainen riski
- yli 9 - 11 = merkittävä riski
- 12 ja yli = sietämätön riski

Riski	Toimenpiteet
vähäinen	Ei toimenpiteitä
siedettävä	Huomioitava muutosvaiheessa
kohtalainen	Suunniteltujen toimenpiteiden vaikutukset ja kustannukset selvitettävä
merkittävä	Suunnitelma riskien alentamiseksi laadittava
sietämätön	Korjaavat toimenpiteet tehtävä heti

RISKIN ARVIOINTI JA MAHDOLLISET TOIMENPITEET		
Kuljetusketjun osa	Riskin suuruus	Toimenpiteet
esim. kuljetus	esim. siedettävä	esim. kalustoa uusittaessa pohditaan kuljetuksen seurannan parantamista

5 TURVAKOULUTUS

Turvakoulutuksessa on tärkeää ottaa huomioon yrityksen koulutukseen ja turva-asioihin liittyvät tarpeet. Turvakoulutusta annetaan ajolupakoulutuksen yhteydessä kuljettajille ja muille henkilöstöryhmille tiedostavan koulutuksen yhteydessä. Yrityskohtaista turvakoulutusta annetaan todettujen riskien vähentämiseksi ja toimintaohjeiden kouluttamiseksi. Tähän kuuluvat kyseistä henkilöryhmää/henkilöä koskevat turva-asiat (esim. toimitilaturvallisuus, tietoturvalisuus).

Myös sellaisille henkilöstöryhmille, joiden toimenkuvaan ei varsinaisesti kuulu vaarallisten aineiden kuljettamiseen liittyviä tehtäviä, mutta jotka saavat siihen liittyvää tietoa, järjestetään turva-asioihin liittyvää koulutusta.

5.1 Turvakoulutuksen sisältö

Seuraavassa taulukossa on esitelty turvakoulutuksen sisältö aihealueittain.

Aihealue	Sisältö	Koulutus annettu	Muuta huomioitavaa
Turvatoimia koskevat säädökset	Laki Vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä 7§, 11d§, 12§ Asetus vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä, 6a§, 8§, 15§, 26§, 27a§, 29b§ Tarvittaessa turvallisuus satama-alueella, satamakohtaiset säännökset		
Kuljetettavat suuren riskin aineet ja väärinkäytettyinä niiden aiheuttamat uhat	Suuren riskin aineet, kuljetettavana olevat suuren riskin aineet, uhat, joita aineiden väärinkäyttö voi aiheuttaa		
Turvavastuut ja vastuuhenkilöt	Operatiivinen vastuu, toiminnasta vastaava, turvavastaava, turvallisuusneuvonantaja, koulutettavan vastuu turva-asioista		
Turvasuunnitelman koulutettavaa koskeva osa	Tietoturva, kalusto ja kaluston tekniset turvavälineet, liikkuminen lähettäjällä, terminaalissa ja vastaanottajalla, kaluston, yrityksen, kuljettajan sekä vastaanottajan tunnistaminen		
Toimintaohjeet	Ajojärjestely ja liikenteen ohjaus, kuljettaminen, kuormaus / lastaus / purkaus, asiakaskohtaiset ohjeet, asiakirjojen käsittely ja säilyttäminen		
Toiminta onnettomuus-, hätä- ja uhkatilanteissa	Liikenneonnettomuus, kalustovaurio, VAK-vahinko, uhkatilanne, ilkivalta, varkaus, ryöstö ja kaappaus, pommiuhka		
Poikkeamista raportointi	Raportointikäytäntö		

7 HENKILÖSTÖASIAT

Henkilöstöä palkattaessa on lähtökohtana soveltuvuus alalle.

7.1 Henkilökunnan palkkaaminen

Henkilökuntaa palkatessa tehdään seuraavat toimenpiteet soveltuvin osin:

- 1) Aikaisempien työnantajien ja suositusten kuuleminen palkattavan suostumuksella
- 2) Selvitetään työntekijän työhistoria ja siinä mahdollisesti olevat taudit
- 3) Ajoluvan / muun vaadittavan koulutuksen / todistuksen tarkistaminen
- 4) Tarkastetaan työlupa, jos kyseessä ei ole suomen kansalainen. Jos kuljettajalla ei ole suomalaista ajokorttia, täytyy ajokortin vastaavuus suomalaisessa järjestelmässä tarkistaa.

7.2 Työsopimuksen päättymisen

Työsopimuksen päättyessä tehdään seuraavat toimenpiteet soveltuvin osin:

- 1) Kerätään pois työntekijän kulkuluvat tms. asiakirjat, joiden mukaan hän vielä työskentelisi yrityksessä. Myös avaimet lastaustiloihin, varastoihin, ajoneuvoihin tai muihin turvajärjestelyjen piirissä oleviin tiloihin kerätään pois. Kännyköiden ja radiopuhelimien hallinnasta sovitaan erikseen.
- 2) Perutaan kaikki salasanat ja käyttäjätunnukset, joiden avulla entinen työntekijä voisi päästä käsiksi VAK –kuljetuksiin tai niitä koskeviin tietoihin, kuten kuljetusaikatauluihin, -reitteihin tai -päämääriin.
- 3) Uusitaan yrityksen rekisterit, www-sivut ja kaikki sellainen materiaali, jossa työntekijä on kulkuluvallisten tai työntekijöiden nimien luettelossa.

8 OSTOTOIMINNAN PERIAATTEET ALIHANKINNASSA

Alihankkijoiden ostotoiminnassa on sovellettava samoja periaatteita kuin henkilöstöhankinnassa. Yrittäjän ja hänen henkilökuntansa soveltuvuus alalle on selvitettävä. Yleisenä periaatteina on, että yrittäjällä on liikennelupa silloin, kun toiminta sitä edellyttää, ennakkoperintäre-kisteritodistus sekä riittävä vakuutusurva ko. tehtävään.

9 KULJETUSKALUSTO JA TURVALLISUUSLAITTEET

Kuljetuskaluston hankinnassa otetaan huomioon vaarallisten aineiden turvavaatimukset kalustoa uusittaessa.

Kuljetustelematiikkaa hyödynnetään kuljetusten turvaamisessa, mikäli sitä on kuljetuskaluston hankittu. Telemaattisiin sovelluksiin ja laitteisiin kuuluvat myös yhteydenpitovälineet kuljetusyksikköön, mikäli ne ovat yrityksen hankkimia.

Kuormatilaan tunkeutumisen havaitsemiseksi yritys voi käyttää erilaisia yrityksen toimintaan soveltuvia ratkaisuja. Esimerkiksi ulkomaankuljetuksissa sinetöintiä.

10 OPERATIIVINEN TOIMINTA

10.1 Reittien valinta

Kuljetuksen reitti suunnitellaan siten, että pysähtymisiä tulee mahdollisimman vähän. Reitin on tarvittaessa hyvä olla muutettavissa nopeasti. Kuljettajalle ilmoitetaan, kenellä on oikeus reitin muutoksiin.

Kuljetus suunnitellaan siten, että ajo- ja lepoaikalain mukaiset tauot voidaan pitää turvallisella paikalla. Turvalliseksi voidaan katsoa esim. valaistut alueet, joissa kuljetusyksikköä voidaan valvoa riittävän hyvin.

10.2 Liikenteen ohjaus

Liikenteenohjausvälineet sekä -tavat suunnitellaan siten, että yhteydenpito kuljettajaan on mahdollista tarvittaessa.

10.3 Liikkeellelähtö

Aina liikkeelle lähdettäessä kiinnitetään huomiota seuraaviin asioihin:

- Onko kuormatilassa mahdollisesti käyty?
- Ovatko renkaat ja jarruletkut ehjät?
- Voidaanko silmämääräisesti havaita, että kuljetus mahdollisesti keskeytyy kuljetusyksikön rikkoontumisen vuoksi?
- Onko kuljetusyksikölle tehty ilkivaltaa?

Yritys antaa tarkemmat ohjeet liikkeellelähtötarkastuksen suorittamiseksi.

Yrityksessämme on annettu seuraavia ohjeita liikkeellelähtötarkastuksesta:

Tarkastettava asia	Toimenpide

10.4 Tilapäinen säilytys

Tilapäiseen säilytykseen käytettävät tilat ja alueet suunnitellaan siten, että ne voidaan tarvittaessa valaista ja suojata asiattomilta. Esimerkiksi kameravalvontaa tai kulunvalvontaa taikka rikosilmoitinjärjestelmää voidaan käyttää alueen ja tilojen turvaamiseksi.

Yritys määrittelee, minkälaiset turvallisuustoimet ovat yrityksen toimintaan soveltuvia.

10.5 Lastaus

Lastauspaikat ja -alueet pyritään suunnittelemaan siten, että ne voidaan valaista ja suojata asiattomilta.

Lastauksen aikana ympäristöön kiinnitetään huomiota ja epäilyttävistä asioista tiedotetaan yrityksessä sovitun käytännön mukaisesti.

Tavaraa lastattaessa varaudutaan noutajan henkilöllisyyden ja kuljetusliikkeen oikeellisuuden tarkastamiseen.

Jos lastin purku tapahtuu säiliöön, huolehditaan, että säiliöön on merkitty säiliön sisältö, eikä merkintää pysty ulkopuolinen vaihtamaan.

10.6 Kuljettaminen

Kuljetus suoritetaan alaa koskevien lainvaatimusten ja yrityksessä sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Annettuja ohjeita noudatetaan.

Vaarallisia aineita kuljettavan ajoneuvon miehistön jäsenellä on kuljetuksen aikana mukanaan valokuvalla varustettu henkilötodistus tai -kortti.

Kuljetuksen aikana on hyvä tarkkailla, seurataanko kuljetusta. Epäilyttävistä tapahtumista ilmoitetaan yrityksessä sovitun käytännön mukaisesti.

Kuljetuksen aikana tapahtuviin yllättäviin pysähdyksiin suhtaudutaan varauksella, sillä pysähtyminen niihin voi aiheuttaa turvariskin. Mikäli kyseessä on rikkoontunut ajoneuvo tai muu vastaava, missä henkilöihin ei kohdistu vaaraa, on pysähtymistä syytä välttää. Onnettomuustilanteisiin ja poliisin suorittamaan valvontaan pysähdytään. Pysähdyttäessä otetaan huomioon, että tilanteet voivat olla lavastettuja.

10.7 Taukojen pitäminen

Tauot pyritään pitämään valaistuilla alueilla. Kuljetusyksikkö pyritään sijoittamaan siten, että sitä voidaan valvoa tauon aikana.

10.8 Korjaus- ja huoltotoiminnat kuljetuksen aikana

Korjaus- ja huoltotoimintaa tehdään ainoastaan pakottavissa tapauksissa. Silloinkin varmistetaan kuljetuksen turvallisuus paikkaan soveltuvin keinoin.

10.9 Purkaminen

Purkaminen tehdään turvallisuusasiat huomioiden. Lastia purettaessa varmistetaan, että purkupaikka ja vastaanottaja ovat oikeita. Purkamisen aikaiset epäilyttävät tapahtumat ilmoitetaan edelleen yrityksessä sovitun käytännön mukaisesti.

11 TOIMINTA UHKATILANTEISSA

Uhkatilanteita varten on annettu ohjeet menettelytavoista erilaisissa tilanteissa sekä tarvittavat yhteystiedot.

11.1 Ilkivalta

Ilkivalta voi kohdistua kuljetusyksikköön, kiinteistöön tai kuljetettavaan tavarahan. Ilkivalta voi aiheuttaa kuljetuksen keskeytymisen, tulipalon tai muun onnettomuuden tai muuta haittaa yritykselle.

Ilkivallan varalta ympäristöä valvotaan normaalin työn yhteydessä.

Tapahtunut ilkivalta ilmoitetaan työnantajalle ja poliisille.

11.2 Varkaus

Varkauden kohteena voi olla kuljetettava tavara tai kuljetusyksikkö taikka molemmat. Varkauksia pyritään ehkäisemään kaikin käytettävissä olevin keinoin. Kaluston hankinnassa otetaan huomioon myös turva -näkökohdat. Kuljetusyksikön jäädessä ilman valvontaa, käytetään menettelyjä, joilla tavarahan tai kalustoon kohdistuvat varkaudet voidaan ehkäistä.

Havaituista varkauksista ilmoitetaan työnantajalle ja poliisille.

11.3 Ryöstö / kaappaus

Ryöstö- ja kaappaustilanteissa henkilöstöön kohdistuu vaaraa. Tällöin huolehditaan ensisijaisesti henkilöstön turvallisuudesta.

Ilmoitus poliisille ja työnantajalle tehdään heti, kun se ilman vaaraa on mahdollista.

11.4 Pommiuhkaus

Pommiuhkaukset otetaan vakavasti. Niistä ilmoitetaan välittömästi työnantajalle ja poliisille. Ilmoituksen jättäjästä pyritään saamaan mahdollisimman paljon tietoa, jotta mahdollinen pommi voidaan tehdä vaarattomaksi.

11.5 Liikenneonnettomuudet

Liikenneonnettomuudet ilmoitetaan työnantajalle sovitun käytännön mukaisesti. Onnettomuustilanteiden hoitamiseksi on autoissa menettely hälytyksen suorittamiseksi sekä yhteys-henkilöt tarvittavine yhteystietoineen.

11.6 Vaarallisten aineiden onnettomuudet

Vaarallisten aineiden onnettomuuksien varalle on toimintaohje sekä tarvittavat yhteystiedot hälytyksen tekemiseksi.

12 KULJETUSTEN TIETOTURVA

Kuljetusten tietoturvasta huolehditaan kaikilla tasoilla. Tietoturva koskee niin teknistä tietoturvaa kuin kuljetuksesta käytyjä keskusteluja. Vaitiolovelvollisuus koskee kaikkia kuljetukseen osallistujia.

12.1 Tietojärjestelmän suojaus

Tietojärjestelmät suojataan palomuurein. Käyttäjäoikeuksia annetaan vain niille, jotka työtehtäviensä vuoksi sitä tarvitsevat. Käyttäjillä on henkilökohtaiset käyttäjätunnukset ja salasana.

12.2 Asiakirjojen säilytys, arkistointi ja hävittäminen

Kuljetukseen liittyvät asiakirjat suojataan asianmukaisesti. Tällaisia asiakirjoja ovat esimerkiksi tarjoukset, sopimukset, tilaukset, reklamaatiot, laskut ja tilitykset sekä kuljetusasiakirjat. Asiakirjat on hävitettävä luotettavasti.

Kaikilla asiakirjoja käsittelevillä henkilöillä on vaitiolovelvollisuus. Rahtikirjat, lähetysluettelot ja muut kuljetukseen liittyvät asiakirjat säilytetään huolellisesti kuljetuksen aikana sekä arkistoitava ja hävitettävä luotettavasti. Kuljetuksen aikana asiakirjat säilytetään ajoneuvossa helposti löydettävässä paikassa kuitenkin siten, etteivät ne joudu väärin käsiin.

12.3 Kuljetustietojen luottamuksellisuus

Kuljetuksesta saa antaa tietoa vain niille, jotka tarvitsevat sitä omien työtehtäviensä vuoksi. Erityisesti on huolehdittava, ettei tieto kuljetettavasta aineesta, kuljetusyksiköstä ja reitistä joudu väärille henkilöille.

Yrityksessä selvitetään, kenelle tieto kuljetuksesta tulee antaa.

Ajojärjestäjät ja liikenteenohjaajat ovat avainasemassa kuljetuksen aikaisen tietoturvan turvaamisessa.

Annetuista kuljetustehtävistä ei saa keskustella ulkopuolisten henkilöiden kanssa, eikä niistä saa antaa tietoja kuin sellaisille henkilöille, jotka tarvitsevat niitä työtehtäviensä vuoksi.

Kuljetettavasta kuormasta ja tavarasta keskustelua tulee välttää. Erityisesti la-puhelimessa ja kahviloissa ei kuljetettavista tavaroista saa kertoa.

13 TURVASUUNNITELMAN YLLÄPITÄMINEN

13.1 Arviointi ja testaus

Turvasuunnitelma arvioidaan säännöllisesti sen toimivuuden varmistamisen ja yrityksessä mahdollisesti tapahtuvien muutosten varalta. Yritys määrittää arviointitaajuuden sekä arvioinnin tekijän.

Arvioinnissa otetaan huomioon toiminnassa mahdollisesti tapahtuneet muutokset.

13.2 Tarkastukset

Turvasuunnitelma tarkastetaan säännöllisesti. Tarkastuksessa arvioidaan suunnitelman toimivuus sekä mahdolliset muutostarpeet. Suunnitelmassa on kuvattava tarkastusten taajuus sekä ne seikat, jotka voivat johtaa tarkastusten suorittamiseen.

13.3 Turvasuunnitelman päivittäminen

Turvasuunnitelma päivitetään tarvittaessa. Päivitystarve voi liittyä esimerkiksi organisaation muuttumiseen, kuljetettavassa tavarassa tapahtuneisiin muutoksiin jne.

13.4 Turvasuunnitelman jakelu

Yrityksessä on määritetty ja kirjattu, kenelle turvasuunnitelma ja siihen liittyvät ohjeet on jaettu.

Ohjeet on jaettava niille henkilöille, jotka sitä työssään tarvitsevat. Ohjeet on koulutettava henkilökunnalle.

14 MUUT YRITYKSEN TURVA-ASIAT

14.1 Turvauhasta tiedottaminen ja yhteistyö

Kuljetusketjun osapuolten on tehtävä yhteistyötä ja pidettävä kuljetusketjun eri osapuolet tietoisena esiin tulleista turvauhista. Yhteistyötä tehdään myös viranomaisten kanssa.

14.2 Tiedottaminen vaara- ja onnettomuustilanteissa

Vaara- ja vahinkotilanteita varten on sovittu tiedotusmenettely. Yrityksessä on sovittu, kenellä on oikeus antaa lausuntoja tiedotusvälineille. Yhteistyötä on tehtävä kaikkien kuljetusketjuun osallistuvien sekä viranomaisten kesken.

